

atriensis

Van het gas af! 450.000 extra aardgasvrij in 2030

Speelveld – Nationale Prestatieafspraken

Op 30 juni 2022 zijn de Nationale Prestatieafspraken tussen Aedes, Woonbond, VNG en Rijksoverheid gepubliceerd. Als tegenprestatie voor het vervallen van verhuurderheffing. Voor duurzaamheid zijn er vier nieuwe afspraken gericht op 2030, namelijk:

- Verbetering 675.000 (30%) extra naar de Standaard in 2030
- Uitsorteren E-, F- en G-labels (10%) uiterlijk 2028
- Hybride tenzij bij ketelvervanging bij ≤ label D, verplicht 2026
- Wijkaanpak 450.000 (20%) extra aardgasvrij in 2030 ism gemeenten

Corporaties maken als onderdeel van de wijkaanpak van gemeenten 450.000 bestaande woningen (zo'n 20%) extra aardgasvrij in 2030.

Basis voor deze opgave vormt de transitievisie warmte (TVW) van de gemeente. In de TVW wordt per wijk/buurt van de gemeente de meest kansrijke optie voor gasloos benoemd. Verdere uitwerking van de TVW vindt plaats in wijkuitvoeringsplannen (WUP) van de gemeente op wijk-/buurniveau. Naast de WUP's is er ook nieuwe wetgeving in de maak om gemeenten meer slagkracht te beiden bij de uitvoering, denk hierbij aan de WW2, WGIW en de WIS. Gemeenten zijn in de lead betreffende het mogelijk maken van aardgasvrije wijken. In 2024 gaat de overheid toetsen of de beoogde aantallen worden gerealiseerd, 1.500.000 woningen waarvan 450.000 sociale huurwoningen.

Hoe aardgasvrij worden, warmtenet, all-electric of groengas?

Warmtenet (WN):

Een warmtenet is een infrastructuur van ondergrondse leidingen die warmwater vervoeren naar meerdere gebouwen tegelijkertijd. Er is dan sprake van een collectieve warmtevoorziening. De temperatuur van het warme water moet voldoende zijn om de woningen te verwarmen. Bij een relatief hoge gebouwdichtheid (meergezinswoningen) heeft een warmtenet de voorkeur, tevens omdat in combinatie met het beperken van de warmtevraag (isoleren) en het aanpassen/vervangen van de radiatoren dit goed uitvoerbaar is in de bestaande woningbouw. Een WN wordt bij voorkeur grootschalig (wijk-/stadsniveau) toegepast, dit kan echter ook op een kleine schaal (bouwblokniveau) worden toegepast.

All-electric (AE):

All- electric gaat er vanuit dat er alleen een infrastructuur van een elektriciteitsnet aanwezig in de wijk. Er is dan een installatie ten behoeve van warmte in de woning aanwezig die alleen elektriciteit gebruikt, bijvoorbeeld een warmtepomp of infraroodpanelen. De corporatie of particulieren woning bezetter kan dan zelf de keuze maken om niet alleen zijn huis te isoleren, maar tevens de gasketel te vervangen door een individuele AE oplossing. Indien AE de warmtevisie wordt voor een gebied dan is de woningeigenaar minder afhankelijk anderen, er dienen namelijk op woning/gebouw niveau individuele maatregelen genomen te worden. Hierbij is echter wel de capaciteit van het huidige elektriciteitsnet een beperking.

Groengas (GG):

Bij oude binnesteden (monumenten) waar een WN en een AE oplossing niet tot de mogelijkheden behoort blijft hoogstwaarschijnlijk voorlopig nog het gasnet aanwezig. Bij deze gebieden is het vaak kostentechnisch niet reëel een WN uit te rollen door de beperkte aansluitingen. Bij AE zijn tevens de installatietechnische zaken lastig te integreren in monumentale panden. Indien echter wel als warmtevisie GG wordt gekozen, dan dient er sterk ingezet te worden op het isoleren van de woningen. De warmtevraag moet worden teruggedrongen. GG is niet alleen schaars maar tevens duur. Bij toepassing GG wordt als uitgangspunt een hybridesysteem gehanteerd, gasketel in combinatie met een warmtepomp.

Overzicht bij 3 opties (WN, AE, GG)

Hoe maak je de juiste keuze voor een duurzaam warmte alternatief? De TVW geeft per wijk de meest kansrijke optie weer, dit vormt het startpunt. Naast de TVW zijn ook zaken als omgevingsfactoren, isolatieniveau, installaties en financiën belangrijke factoren om tot een realistische keuze op wijkniveau te komen.

In bijlage 1 is per warmte optie weergegeven hoe deze factoren zich verhouden tot elkaar.

Warmtevisie energiedragend Lokaal monument	Warmtenet (70-40)	Warmtenet elektrisch (70-40)	Warmtenet groen gas (70-40)	Warmtenet groen gas (70-40)
Infrastructuur	Aardig warmtenet, verspreid gasnet na 8-10 jaar	Vervanging elektriciteitsnet, verspreid gasnet na 8-10 jaar	Permanente handhaving gasnet	Handhaving gasnet, warmte afvoering, hybride gasinstallaties
≤ 2030	Standaard Warmtevoorziening Inductiesel Alftherysysteem (70-40)	Standaard Elektrische warmtepomp Inductiesel Alftherysysteem (s 50)	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp
2031-2040	Standaard Inductiesel Alftherysysteem (70-40)	Standaard Inductiesel Alftherysysteem (s 50)	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp
2041-2050	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp (gasnet bij t.z. 15 jaar)	Standaard Inductiesel Alftherysysteem (s 50) Hybride warmtepomp (gasnet bij t.z. 15 jaar)	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp	Standaard Alftherysysteem (70-40) Hybride warmtepomp

Figuur 1 voorbeeld bijlage 1

Overzicht toe te passen maatregelen, in relatie tot warmtevisie en uitvoeringsmoment

Zodra de keuze voor een duurzame warmte optie op wijkniveau is gemaakt, is het van belang de vertaling te maken naar concrete ingrepen op complex/woningniveau. Belangrijk is het uitvoeringsmoment van de warmtevisie door gemeente of warmtebedrijf en het geplande ingreep moment op complex/woningniveau door de woningeigenaar. Belangrijk is deze momenten (isoleren en installaties) zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen in het kader van No-Regret.

In bijlage 2 is per warmte optie en uitvoeringsmoment weergegeven welke ingrepen zinvol zijn.

	A Warmtenet (70-40)	B Elektrisch met individuele warmtebronnen	C Schoon gas of waterstof met inductiesel
Warmte kanrijk	Hogelooze Geconcentreerd bezit CO2 bronnen aanwezig Collectieve verwarming momenteel Faciele isolatie aanwezig mogelijk	Lagelooze Wijdgeconcentreerd bezit Geen CO2 bronnen aanwezig Individuele verwarming momenteel Geen isolatie aanwezig mogelijk	Aan B onmogelijk zoals historische binnesteden
Omgevingsfactoren	Transport beschikbare duurzame warmte naar woningen	Verwarming elektriciteitsnet, prioriteitskeuze	Productie schoon gas of waterstof, prioriteitskeuze
Verreid isolatieniveau	Gemiddeld	Hoog	Gemiddeld
Installaties en -aanpassingen in woningen	Beperkt, goed toepasbaar, ook in gestapelde woningen	Aanzienlijk, extra laag in gestapelde bouw	Gemiddeld, laag in gestapelde bouw
Investerings- en onderhoudskosten elkaar	Laag	Hoog	Gemiddeld
Warmtelasten huurder	Vergelijkbaar met aardgas (voorzichtig)	Beduidend gunstiger dan bij aardgas	Gunstiger dan bij aardgas, onduidelijkheid over toekomstige tarieven

Figuur 2 voorbeeld bijlage 2

atriensis

Warmtevisie/ energiedrager →	Warmtevisie warmtenet (70-40)	Warmtevisie elektriciteit	Warmtevisie groen gas	Warmtevisie onbekend
Uitvoeringsmoment ↓				
Infrastructuur →	Aanleg warmtenet, verwijdering gasnet na 8-10 jaar	Verzwarend elektriciteitsnet, verwijdering gasnet na 8-10 jaar	Permanente handhaving gasnet	Handhaving gasnet tot moment afschrijving (hybride) gasinstallaties
≤ 2030	Standaard Warmtenetaansluiting Inductiekoken Afgiftesysteem (70-40)	Standaard Elektrische warmtepomp Inductiekoken Afgiftesysteem (≤ 50)	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp
2031-2040	Standaard Inductiekoken Afgiftesysteem (70-40)	Standaard Inductiekoken Afgiftesysteem (≤ 50)	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp
2041-2050	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp (gasnet blijft ≥ 15 jaar)	Standaard Inductiekoken Afgiftesysteem (≤ 50) Hybride warmtepomp (gasnet blijft ≥ 15 jaar)	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp	Standaard Afgiftesysteem (70-40) Hybride warmtepomp

1
1

atriensis

1
—
1

	A Warmtenet (70-40)	B Elektrisch met individuele warmtepomp	C Schoon gas of waterstof met individuele warmtepomp
Wanneer kansrijk	Hoogbouw Geconcentreerd bezit Coll. bronnen aanwezig Collectieve verwarming momenteel Redelijke isolatie aanwezig/ mogelijk	Laagbouw Weinig geconcentreerd bezit Geen coll. bronnen aanwezig Individuele verwarming momenteel Goede isolatie aanwezig/ mogelijk	A en B onmogelijk zoals historische binnensteden
Omgevingsfactoren	Transport beschikbare duurzame warmte naar woningen	Verzwaring elektriciteitsnet, prioriteringskwestie	Productie schoon gas of waterstof, prioriteringskwestie
Vereist isolatieniveau	Gemiddeld	Hoog	Gemiddeld
Installaties en -aanpassingen in woningen	Beperkt, goed toepasbaar, ook in gestapelde woningen	Aanzienlijk, extra lastig in gestapelde bouw	Gemiddeld, lastig in gestapelde bouw
Investerings- en onderhoudskosten eigenaar	Laag	Hoog	Gemiddeld
Warmtelasten huurder	Vergelijkbaar met aardgas (vooralsnog)	Beduidend gunstiger dan bij aardgas	Gunstiger dan bij aardgas, onduidelijkheid over toekomstige tarieven